
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

IMÉ, SZOLGÁM – 4.

Ézsaiás 52,13 - 53.

2016. 03.06.

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: Filippi 2,5-11.

Imádkozunk. Köszönjük, Urunk a boldog megtapasztalást, hogy bármikor bátran jöhetünk Hozzád, mert Krisztus által megnyitottad az utat kegyelmed királyi székéhez. S köszönjük, hogy bármilyen helyzetben, ha Hozzád kiáltottunk, kegyelmesen hozzánk hajoltál, meghallgattál, vétkeinket eltörölted, erőinket megújítottad, betegségeinkből kiszabadítottál, szomorúságunkban megvigasztaltál, – de mindenekfölött szívünkbe írtad a boldog bizonyosságot, hogy Hozzád tartozunk elválaszthatatlanul. Köszönjük, hogy most együtt is, itt, a gyülekezet közösségében, Igédre figyelve, a szent jegyek vételére készülődve hálát adhatunk mindazért, amit Tőled elnyertünk, és mindazért, amit nekünk ígértél. Hálát adunk, hogy könyörgéseinket meghallgattad, és hogy ígéreteiddel táplálsz és erősítesz bennünket, mert Te igazmondó Isten vagy. Kérünk, szólj hozzánk Szentleked által. Igéd erejében újítsd meg hitünket, erősítsd meg reménységünket és készíts bennünket a szent tanítással, a szent szövetség jegyével, hogy készek és alkalmasak legyünk a szeretet minden munkájának végzésére. Krisztusért, akinek nevére mi is meghajtjuk térdünket, és akiről valljuk, hogy Úr mindenekfelett, a Te egyszülött szerelmes Fia-dért, kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Textus: Ímé, jó szerencsés lesz szolgám, magasságos, felséges és dicső lesz nagyon. Miképpen eliszonyodtak tőled sokan, olyan rút, nem emberi volt ábrázatja, és alakja sem ember fiaie volt: akképpen ejt ámulatba sok népeket; fölötte a királyok befogják szájukat, mert amit nekik nem beszéltek volt, azt látják, és amit nem hallottak volt, arra figyelnek.

Ki hitt a mi tanításunknak, és az Úr karja kinek jelentetett meg? Felnőtt, mint egy vesszőszál Ő előtte, és mint gyökér a száraz földből, nem volt néki alakja és ékessége, és néztünk reá, de nem volt ábrázata kívánatos! Utált és az emberektől elhagyott volt, fájdalmak férfia és betegség ismerője! mint aki elől orcánkat elrejtjük, utált volt; és nem gondoltunk vele. Pedig beteg-

ségeinket ő viselte, és fájdalmainkat hordozta, és mi azt hittük, hogy ostromoztatik, verettetik és kínoztatik Istentől! És ő megsebesítettett bűneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért, békességünknek büntetése rajta van, és az ő sebeivel gyógyultunk meg.

Mindnyájan, mint juhok eltévelyedtünk, ki-ki a maga útjára tért; de az Úr mindnyájunk vétkét őrá vetette. Kínoztatott, pedig alázas volt, és száját nem nyitotta meg, mint bárány, mely mészárszékre vitetik, és mint juh, mely megnémul az ő nyírók előtt; és száját nem nyitotta meg! A fogságból és ítéletből ragadtatott el, és kortársainál ki gondolt arra, hogy kivágatott az élők földéből, hogy népem bűnéért lett rajta vereség?! És a gonoszok közt adtak sírt néki, és a gazdagok mellé jutott kínos halál után; pedig nem cselekedett hamisságot, és álnokság sem találtatott szájában.

És az Úr akarta őt megrontani betegség által; hogy ha önlékét áldozatul adja, magot lát, és napjait meghosszabbítja, és az Úr akarata az ő keze által jó szerencsés lesz. Mert lelke szenvedése folytán látni fog, és megleégszik, ismeretével igaz szolgálom sokakat megigazít, és vétkeiket ő viseli. Azért részt osztok néki a nagyokkal, és szákmányt a hatalmasokkal oszt, mivelhogy életét halálra adta, és a bűnösök közé számláltatott; pedig ő sokak bűnét hordozta, és a bűnösökért imádkozott! (Ézsaiás próféta könyve 52,13–53.)

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek! A negyedik szolgáló-énekhez érkeztünk. Eddig úgy mutatkozott be a szolgáló, vagy úgy mutatta be őt Isten, mint aki pásztorként legeteti Isten népét, igazságot tesz, vagyis mintha egy fejedelem vagy egy király állana előttünk. Aztán hallottuk megszólalni benne a prófétát, aki népével perlekedett, mert a vigasztalást hirdető szavát nem hallgatták meg. A most felolvasott részben pedig, egyértelmű, hogy ez a szolgáló, aki áldozatot hoz, közbenjár övéiért, és bár ő maga büntelen és igaz, sokak bűnét hordozza, és a bűnösökért imádkozik. Tehát úgy áll előttünk, mint pap, egészen pontosan úgy, ahogyan az Ószövetség rendtartása a főpapnak a tisztét és a feladatát leírja.

Tulajdonképpen egy panaszéneket hallunk itt, hiszen a bevezető sorok után így kezdődik a szolgáló éneke: ki hitt a mi tanításunknak és az Úr karja kinek jelentetett meg? Még nagyobb nyomatékot ad ennek, ha hozzáolvassuk az 52. rész utolsó három versét, amely hozzá is tartozik. Sőt, ez még nagyobb titokra világít rá, hiszen a bevezető sorok éppen ellenkezőleg irányba mutatnak, mint amit aztán hallani fogunk. Azt mondja az Úr: ímé, jó szerencsés lesz szolgálom, magasságos, felséges, és dicső lesz nagyon! Aztán elkezdődik az 53. részben a szenvedések leírása. Mindennek a fényében ez a panasz, amelynek mélyén isteni ígéret rejlik, valami egészen felfoghatatlan mélységet tár fel. Isten levisz bennünket a szenvedés bugyraiba. Tehát, még egyszer, éppen az ellenkezője történik annak, amit mi az Isten reprezentánsára tekintve elvárhatnánk és gondolhatnánk. Igen, már készítette erre a szívünket a próféta, hiszen korábban azt hallottuk erről a szolgálóról, hogy nem kiált, nem lármáz, nem hallatja szavát a tereken. És azt is hallottuk, hogy úgy kiált föl Istenéhez, egész népét

képviselve, mint hogyha egy elhagyott asszony lenne, akit az ura magára hagyott, magára maradt és egyedül van. Azt is hallottuk korábban erről a szolgálóról, hogy mintha vaksággal vagy rövidlátással lenne megverve, ő minden tudatlanok tudatlana. Mégis, azt kell mondanom, hogy ezeket még lehetett úgy elrendezni, hogy: igen-igen, itt van az Isten szolgálója, itt van a szabadítás és a reménység, a vigasztalás hirdetője, itt van az Isten népének a reprezentánsa, aki egyúttal az Isten reprezentánsa is, meglehet, hogy annyira megtompult az elménk, hogy nem értjük tökéletesen szándékát. Lehet, hogy még ott van szívünkben az Isten elleni lázadás, s a bajainkban, nyomorúságainkban fölvetődött sok kérdés vagy éppen vád, s mi inkább azokra szeretnénk válaszokat kapni, nem pedig erre a szolgálóra tekinteni. De majd – ahogy szoktuk mondani – a végén csattan az ostor! Majd szépen minden kiderül, kitisztázódnak a félreértések, lehull a szemükről a hályog, és felismerjük Őt és benne a szabadítást. Nos, tényleg a végén csattan az ostor. És mekkorát csattan! Isten levisz bennünket a szenvedés bugyraiba!

Az történik itt, kedves testvérek, amire Péter szavával tudunk először reagálni. Nemrégiben olvastuk Máté evangéliumában, hogy amikor Jézus bejelenté tanítványainak, hogy Jeruzsálembe megy meghalni, akkor Péter megragadta Jézust és azt mondta: Isten mentsen, Uram, téged ettől, nem történhetik ez meg teveled. Nem történhetik meg ez! Amit Ézsaiás próféta könyvének 53. részében olvasunk, azon úgy tolu fel a szívünk minden érzése ezzel a péteri kiáltással, hogy: ez nem eshetik meg! Legalábbis, Istennél nem eshetik meg. Legalábbis, ha azt az ígéretet megszakítjuk és a folytatást nem hallgatjuk meg, akkor valóban, így kezdődik az ének: ímé, jó szerencsés lesz szolgálóm, magasságos, felséges és dicsőséges. Sem a jóserencse, sem az emelkedettség, sem a fenségesség, sem a dicsőség nem fér össze, még említés szintjén sem azzal, amit aztán utána az Úr szenvedő szolgájáról olvasunk. Isten mentsen..., Isten mentse gyermekeit, a Magasságos mentsen meg bennünket, nem eshetik ez meg... Nem eshetik ez meg velünk! Aki a felséges szárnyának oltalmában lakozik, aki az Isten közelségében van, aki megízlelte a mennyei világ és az eljövendő élet csodálatos erőit, aki Isten szent erőterébe húzódik be, azzal ez történhetik ez meg. S főleg, ha nem baleset, nem valami véletlen lenne, hanem valami más! Akkor minden összeomlott.

Azt is olvastuk itt, hosszasan Ézsaiás próféta könyvének ezekben a vigasztaló részeiben, hogy Isten rendre úgy mutatkozik be az övéinek, ahogyan azt a történeti könyvekben vagy a korábbi prófétáknál nagyon-nagyon ritkán olvassuk. Szinte mondhatni: Isten eddig úgy volt jelen népével, mint övéinek a vezére, mint a történelem ura. Sőt, mint szövetségszerző, aki igen élénken és féltékenyen felügyeli népének lelki-szellemi állapotát, vallási magatartását, és megfelelő eszközökkel, hol keményen, hol rettetően, hol ítélettel, de végső soron mindig irgalmasan vezeti az Ő népét a történelemben. Azonban Ézsaiás prófétánál, mintha a Jób könyvének nagy kozmikus képei törnének föl, Isten mindenhatóként, világeremtőként, egyetlen istenként, szuverén úrként, csilgavilágok alkotójaként mutatkozik be. Igen, a szenvedő népnek, a fogságba

elhurcoltaknak – hiszen Ézsaiás erre készíti őket – egy ilyen isteni bemutatkozása nyomán számára kéne tennie a kezét, ahogy Jób is tette. Mert megérti az ember, hogy por és hamu. És ugyan hogy tudhatna vitatkozni a por az alkotóval? Vagy, ahogy Jeremiás prófétánál ugyanezt látjuk. A próféta kimegy egy fazekasműhelybe és látja, hogyan készíti a fazekas az edényeket, s látja, hogy ha nem olyanra sikerül egy-egy edény, amilyenre szerette volna a fazekas, újra összegyúrja az agyagot, visszacsapja a korongra és elkezd újra. Ebből megérti Jeremiás próféta is, hogy az alkotmány ugyan hogyan perelhetne az alkotóval. Nos Ézsaiás próféta is ennek az alkotó-teremtő-szuverén Istennek a nevében szól a 40. résztől, a vigasztaló beszédekben. Isten szuverén. Nincs vita, mert nincs min vitatkozni Istennel. Ahogy Kierkegaard mondja: Istennel szemben sosincs igazad. Mert te teremtmény vagy, Ő pedig az alkotó, és szuverénül olyanra alkotott, amilyenné akar.

S mégis, ahogy az 53. részt olvassuk, megrendülünk. Hiszen, úgy gondoljuk, itt minden jól összevág. Azt mondja az Úr a szolgájáról: imé, az én szolgám jó szerencsés lesz magasztos, felséges és dicső. És ha a világteremtő mondja ezt, akkor az úgy is lesz. Csakhogy utána arról ír a próféta, hogy megtörténik az, ami nem történhetne meg. Egészen pontosan, rosszul is mondom így, hogy nem történhetne meg, hiszen ez már megengedő mód. Péter sem ezt mondja, hogy Uram, nem történhetne meg ez Veled! Azt mondja Péter: nem történhetik meg. Ez kategorikus kijelentés. De lám, mégis megtörténik. Mert ami történik, az nem olyan, mint Isten, hanem éppen az olyan, amilyen az ember. Így történik ez. A megalázás mélységében, halljuk majd, elhangzik egy-egy beszúrás: pedig, pedig, holott..., mintha az ember vaksága lenne az, ami az Úr szenvedő szolgájával történik. Hát nem látjuk, nem látjuk, hogy ő jó szerencsés? Nem látjuk, hogy ő a választott, nem látjuk, hogy ő az Úr kedves prófétája, fejedelme, papja, akit vigasztalásunkra, szabadulásunkra, megerősítésünkre küldött? Ennyire vakok lennénk? Nem vakok vagyunk, kedves testvérek, hanem elvakultak, és ez egészen más.

Hadd olvassam föl kedves testvérek a 20. század magyar költészetének egyik legmegrendítőbb versét Radnóti Miklóstól, a Töredéket. Sok mindent nyomban meg fogunk érteni abból, amit itt Ézsaiás prófétánál hallunk.

Oly korban éltem én e földön,
mikor az ember úgy elaljasult,
hogy önként, kéjjel ölt, nemcsak parancsra,
s míg balhitekben hitt s tajtékzott téveteg,
befonták életét vad kényszerképzetek.

Oly korban éltem én e földön,
mikor besúgni érdem volt s a gyilkos,
az áruló, a rabló volt a hős, -
s ki néma volt netán s csak lelkesedni rest,

már azt is gyűlölték, akár a pestisest.

Oly korban éltem én e földön,
mikor ki szót emelt, az bujhatott,
s rághatta szégyenében ökleit, -
az ország megvadult s egy rémes végzetten
vigyorgott vértől és mocsoktól részegen.

Oly korban éltem én e földön,
mikor gyermeknek átok volt az anyja,
s az asszony boldog volt, ha elvetélt,
az élő írígylé a férges síri holtat,
míg habzott asztalán a sűrű méregoldat.

Oly korban éltem én e földön,
mikor a költő is csak hallgatott,
és várta, hogy talán megszólal újra -
mert méltó átkot itt úgysem mondhatna más, -
a rettentő szavak tudósa, Ésaías.

Oly korban éltünk, oly korban élünk. Pál apostol az Efézusi levélben azt mondja, hogy ti is egykor, akik e világ folyása szerint jártatok... Egészen pontosan így mondja: ti is, akik a világekorszak szerint éltetek. Mert oly korban élni, amiről Radnóti beszél, ez minden kor, ez a világ folyása (görögül: aión), a világ szerkezete, ez a világrend. Amikor az Úr Jézus előre jelenti, hogy ő, az embernek Fia, a szenvedő szolgálja fölmege Jeruzsálembe, és leteszi önként életét, és az Ő szenvedése által szerez igazságot sokaknak, és nem nyitja meg száját, mint a juh az őt nyírők előtt, és utálatos lesz az ábrázatja és azt hisszük majd, hogy ostoroztatik és kínoztatik, és úgy gondoljuk, hogy (Kecskeméthy István zseniális fordításával): istenverte, akkor, mondom még egyszer, így kiált Péter: Uram, az nem történhet meg, olyan nincs! De van! Mert ez ennek a világnak a folyása. Egészen pontosan, ez ennek a világnak a szokása. Erről beszél a próféta. Itt van ez a kor, ez mindig-kor, ez az ember szokása, – már ha az ember kiszakítja magát Istennek az öleléséből, ha maga akarja elrendezni a sorsát. Hozzátehetném keseregve, hogy, ha magad akarod a sorsod elrendezni, ha nem az Isten útján jársz, ha emancipálsz magad az Isten szeretetrendjéből, akkor miért panaszkodsz, hogy a gonosz szolgálja lettél!? Mit a szolgálja? – önkéntese! De – szemben a költővel – Ézsaiás mégsem mond átkot, hadd mondjak ellene a költőnek. Hanem elmondja: lesz valaki, akiben beteljesül a szenvedésnek és a megváltásnak ez a mérhetetlen titka.

Azt mondja tehát: dicső lesz, magasztos, fenséges, – de ez a nyitánya annak, ahogyan Isten levisz bennünket a szenvedés mélységébe, levisz bennünket oda, ahol Krisztusa szenved. Sőt, le sem jutunk abba a mélységbe, ahol Ő szenved, mert Ő szálla alá a poklokra. S ekkor azt látjuk, hogy éppen az az Isten szolgájának a dicsősége, hogy ábrázolja sem nem ékes, sem nem kívánatos. Azt mondja róla, hogy jó szerencsés lesz, és mi azt látjuk, hogy az Isten szolgája mint utálatos áll előttünk, mint betegségek ismerőse, vagy (mint Kecskeméthy szépen fordítja) mint betegség barátja. Azt mondja a szolgáról az Úr, hogy dicsőséges lesz és fenséges, aztán azt látjuk, hogy sebeket visel. Azt mondja, hogy magasztos lesz, és azt látjuk, hogy alázatos volt, kínozták, száját nem nyitotta szóra. Oly korban éltem én – mondja a költő –, amikor az ember önként, kéjjel ölt, nemcsak parancsra. Ez az ember! Ez a szokás, ez a világ rendje! Mégis – mondja a próféta – népem bűnéért volt rajta vereség. Ézsaiás nem mond átkot. Kegyeletem hirdet. Ezért folytatnunk kell majd a próféta énekét, hiszen az 54. és 55. részben is ide utal vissza. Az 54. rész így kezdődik: Ujjongj, meddő! Aztán azt mondja: elrejtettem arcomat felindulásomban, most örök irtalommal térek hozzád vissza. Majd azt mondja: nem az én gondolataim a ti gondolaitok, és az én útjaim nem a ti utatok.

Ez az, amire nézve a próféta korábban így kiált: bizony, te elrejtőzködő Isten vagy! (Ézsaiás 45,15) Isten nem megismerhetetlen és nem kikutathatatlan, nem felfoghatatlan fenségű, hanem elrejtőzködő. Isten a dicsőséget a szolga gyalázatába és szenvedésébe rejti el. Isten az Ő fenségét ebbe a megvert és megtaposott alakba rejti el. Isten minden szépségét ezen az arcon ragyogtatja föl, akik megköpödöttek. És Isten, aki maga mindig szól és minden által szól, most hallgat, mint a juh, amikor mészárszékre viszik. Bizony, elrejtőzködő Isten vagy. Péter, ott, a Caesarea Filippi országúton milyen biztosan jelentette ki a dogmatikai igazságot: Isten szenvedhetetlen, Isten végére mehetetlen. Isten és az ember között kvalitatív különbség van, és ez a kvalitatív különbség pontosan azt jelenti, hogy Isten nem olyan, mint mi vagyunk, – az Isten aionja, az Isten szokása, az Isten rendje egészen más. Mégis, Péternek és nekünk is, ott, a Krisztus keresztjénél, aztán a Feltámadással találkozáskor kellett és kell megérteni, hogy azért lesz a szolga szenvedése, a dicsőségnek nyomorúságba való elrejtése, az életnek halállal való megszerzése az Isten útja, hogy többé ne az legyen az ember útja, ami mindig az ember útja ebben a világban. De nem korokról beszél a próféta, hogy ugyanis tegnap így volt, vagy ma még így van, vagy még jövőre is kicsit úgy lesz, aztán majd valamikor másképp lesz, másképpen lesz minden, másképpen lesz végre. Hanem arról beszél a próféta, amit Pál apostol már beteljesedő értelemben mond, hogy: akik a Krisztusban vannak, azok új teremtés, a régiek elmúltak, ímé, újjá lett minden. Ami az ember szokása, az végképp érvénytelené lett -, amit az Isten elrejtett a szenvedő szolgában, az érvényes örökké. Akik a Krisztusban vannak, azok egy másik minőségben élnek már, azok egy másik életrend szerint élnek, azok a világot és önmagukat immár, az új teremtést készítők Istenben, egészen másképp látják.

Nem az én gondolataim a ti gondolataitok – mondja az Úr –, és az én útjaim nem a ti útjaitok. Olyan összeütközése ez Istennek és embernek, amely nem a véghetetlen, hanem éppen a végesnek a megértésében robban, nem a felfoghatatlan ereje feszíti, hanem a mi helyzetünk. Ezt mondja az Úr: én nem úgy gondolkodom, ahogy ti gondolkodtok, és az az út, amelyen ti jártok, nem az az út, amin én járok. Az a szokás, ahogy ti éltek, az a világrend, amire újra meg újra berendezitek és fölépítitek a világot, az nem az a rend, amire én építem a világot. Amikor a világban az ember rendje romba dönt mindent, mindig fogadkozunk, hogy nem felejtjük el. Tegnap, két hete, tíz éve, húsz éve, érkezett valami rettenetesség híre a világból, történt valahol egy terrortámadás, egy népirtás, egy háborús cselekmény, és akkor mindig elhangzik: ezt sose fogjuk elfelejteni. Amikor New Yorkban az öngyilkos terroristák felrobbantották a két tornyot, hetekig ezt hallottuk: felejthetetlen, soha nem fogjuk elfelejteni! Mert az ember azt hiszi, hogy ami éppen történt, az már felülmúlhatatlan. De elfelejtettük, és csináljuk a következőt és a következőt. Mégis: imé, az én szolgám, mondja az Úr, és így énekel róla próféta: miképpen eliszonyodtak tőle soka, olyan rút, nem emberi volt ábrázata, és alakja sem emberfiaié volt, aképpen ejt ámulatba sok népeket, fölötte királyok befogják szájukat, mert amit nekik nem beszéltek, azt látják, és amit nem hallottak, arra figyeltek. A 2. zsolttár azt mondja: királyok, térjetelek észhez és csókolgassátok a fiút. Pál apostol pedig azt mondja a Korinthusi levélben: Amit az ember szíve meg nem gondolt, amit a füle meg nem hallott, azt készítette Isten az Őt szeretőknek. Embertársak, testvérek, józanodjatok és csókolgassátok a fiút. Annak okáért az az indulat legyen bennetek is, ami volt a mi Urunk Jézus Krisztusunkban. Ámen

Imádkozzunk! Csendesítsd meg a szívünket Urunk, olyan magabiztosan véljük tudni, minek kell lenni és mi nem történhet meg. Csendesítsd meg a szívünket, amikor Krisztusunkra tekintünk, a fájdalmak férfiára, a betegség ismerőjére, a néma bárányra, aki érettünk ostoroztatott és önként adta életét halálra, hogy igazságot és váltságot szerezzen nekünk. Csendesítsd meg a szívünket és késztesd arra, hogy a Te utadra állva, gondolataidat megérvé szent életfolytatással ahhoz az új valósághoz igazodjunk, amelynek titkait éppen ott a legnagyobb mélységben, Megváltónk szenvedésében láthattunk meg. Kérünk, Atyánk, késztesd igaz töredelemre, hiszen atyai hűséggel várod, hogy szívünket kiöntsük és Tőled kérjük életünk megújításának áldó erőit. Készíts bennünket úgy a szent szövetség vacsorájára, hogy a látható jegyekkel is hirdeted nekünk a mi Krisztusunk megtört testét, kiontatott vérért és hirdeted nekünk, hogy csak ezért az tökéletes áldozatáért engesztelődöttél meg velünk és most is arra hívsz, hogy mi is béküljünk meg Veled. Add Szentlelked erejét, add, hogy bátran és boldogan csókolgassuk a fiút, bátran és boldogan valljuk, amit fülünk nem hallott, szemünk nem látott és a szívünk el sem gondolt, azt készítetted nekünk, mert öröktől szeretsz bennünket. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU